

Transskribering af podcasten

Hvordan kan dagtilbud arbejde med science i den pædagogiske hverdag?

Deltagere i podcasten

Mads Scheibye:	Vært og interviewer
Jens Frost:	Undervisnings- og udviklingsmedarbejder på Naturcenter Amager Strand
Lotte Jepsen:	Pædagog i Stærebo
Aygün Brysting:	Pædagogisk leder i børnehuset Universets afdeling Galaksen

Transskribering

[Elektronisk intromusik begynder. Musikken fortsætter i baggrunden mens Mads Scheibye taler.]

Mads Scheibye:

Du lytter til *Ude efter viden*. En podcast fra Skoletjenesten om undervisning og pædagogik i eksterne læringsmiljøer.

[Musikken toner ud. Lyden af vind toner ind og fortsætter i baggrunden.]

Jens Frost:

Kassen er klar.

Mads Scheibye:

[Grinende] Ja.

Jens Frost:

Ja, det hele er klart.

Mads Scheibye:

Godt. Hvad har du med?

Jens Frost:

Jamen jeg har mine... Jeg har faktisk taget en guitar med, fordi vi skal starte med en sang. Så har jeg taget nogle insektglas med, med looper på. Nogle kridt. Nogle vendespil med bænkebidere. Og så har jeg taget sådan en racerbane her, jeg har lavet, som vi skal bruge til dyrene, når vi fanger dem i dag. Så vi laver sådan noget krible-krable-løb, ikke? Og jeg har også taget med, sådan så jeg viser, hvordan man kan tegne den. Så det... og så er par presenninger. Det er også altid godt til nogle gode lege og sådan noget. Så det... det er sådan lidt blandet guf.

Mads Scheibye:

Sejt. Jamen fantastisk. Vi skal måske bare derudaf så?

Jens Frost:

Det synes jeg.

[Lyden af vind toner ud og musikken toner ind igen og fortsætter i baggrunden.]

Mads Scheibye:

Velkommen til anden episode af serien *Naturcenteret i børnehaven*. Her vil vi se nærmere på, hvordan man kan arbejde med sciencepædagogik i praksis, hvilke virkemidler man kan bruge, og hvordan man sætter gang i et forløb.

Vi har fulgt et sciencepædagogisk forløb, da vi var på besøg i en børnehave med naturvejlederen Jens fra Naturcenter Amager Strand. I projektet *Naturcenteret i børnehaven* besøgte Jens og hans kollega Louise hver især cirka 40 københavnske børnehaver, hvor de gennem en uge er sparringspartnere på et sciencepædagogisk forløb med børn og voksne. Efter besøget arbejder pædagogerne selv videre med scienceaktiviteter, der passer til den pædagogiske hverdag i institutionen. Nu har vi inviteret Jens og to andre med praksiserfaring, en pædagog og en pædagogisk leder, i studiet til en samtale om, hvordan man kan gribe de sciencepædagogiske aktiviteter an i dagligdagen... og hvad man skal være opmærksom på i den forbindelse.

Det kan være fristende at ønske sig en opskrift på den gode sciencepædagogik. En liste med perfekte scienceaktiviteter og anbefalinger til det helt rigtige gear. Men som vi skal høre om lidt, handler det i højere grad om at følge børnenes interesser. Være åbne overfor deres spørgsmål og undren. Ja... Om at tage sine sciencebriller på.

[Musikken toner ud. Lyden af børn og en pædagog toner ind.]

Pædagog:

Så går vi ned af trappen og holder døren for hinanden. Hold døren for hinanden.

Barn:

Hej

[Lyden af børn og pædagogen toner ud.]

Lotte Jepsen:

Jeg hedder Lotte Jepsen, og jeg arbejder i Stærebo i afdeling Stærevænget, og så har vi en afdeling... Tagensbo også.

Aygün Brysting:

Jeg hedder Aygün Brysting, og jeg er daglig leder af Børnehuset Universets afdeling Kometen.

Jens Frost:

Ja. Jeg hedder Jens frost, og jeg er naturvejleder ude på Naturcenter Amager Strand og en del af det her projekt: *Naturcenteret i børnehaven*.

Mads Scheibye:

Tusind tak fordi I vil være med alle sammen i denne her spændende panelsnak, vi skal have os nu. I vores første podcastudsendelse om *Naturcenteret i børnehaven*, så beskrev de tre paneldeltagere blandt andet science og sciencepædagogik som det at indtage en forskerposition og danne forskerteams mellem børn og voksne. Lotte har I hos jer gjort jer nogen erfaringer med at lege forskere i den pædagogiske hverdag hos jer?

Lotte Jepsen:

Øh... Ja, det har vi. Og jeg synes jo faktisk, at vi gør det hele tiden. Fordi jeg tænker det ikke som, at det nødvendigvis skal være store projekter, men det der med at kigge på det i hverdagen... altså, og tage de der sciencebriller på. Så sker det jo faktisk hele tiden. Så de der småeksempler, som hele tiden sker... de der momenter, og så fange dem. Jeg synes lidt, det er den måde, vi arbejder med det på. Det er at gribe, når børnene spørger om noget eller kommenterer på noget og så gå ind i dem.

Mads Scheibye:

Ja. Jeg kan også huske, at det var en af de helt centrale pointer fra vores seneste panelsamtale med bl.a. Louise, som du kender... at følge børnenes initiativer, ikke? At se dem blive interesseret i noget og så turde gå med dem.

Lotte Jepsen:

Ja, lige præcis.

Mads Scheibye:

Og Jens, det er jo også det, som jeg vil spørge dig om nu. De her... modet til at turde stille åbne og produktive spørgsmål og konstruere mulige løsninger sammen med børnene... altså... nogle aktiviteter eller temaer, som du oplever, er særligt velegnede til det her, når du besøger institutionerne.

Jens Frost:

Ja, jeg er ked af... jeg har ikke lige noget specifikt, der lige passer supergodt, fordi hvis børnene er interesserede i det, så er det dér, det starter, og så er det dér, tingene kommer. Selvfølgelig... når jeg kommer ud, så har jeg aftalt noget med pædagogen, og vi har ligesom en plan. Og så starter det derfra. Og så kan man sige, nu har vi lavet noget med ler og vand og sådan noget... så kan spørgsmålene tit også godt binde sig til det. Ellers hvis det er til luft eller sådan noget... Men jeg vil sige, alle aktiviteter og alle ting børn undersøger kan give nye aktiviteter og kan give idéer til nye aktiviteter.

Så i forhold til det der med at turde at stille åbne spørgsmål og sådan noget... Det handler jo om processen og om det der med at turde det... Jeg kan huske, at da du var med ude og optage lyd i en børnehave på et tidspunkt, hvor vi var rundt og finde krible-krable-dyr. Så vipper vi sådan en gammel palle op, som var begyndt at rådne lidt, og der var sådan en svamp på, som var helt hvid. Helt kridhvid. Så sidder jeg sammen med en knægt, som sidder og kigger, og så siger han: "Hvad er det der?". Så siger jeg: "Det var et godt spørgsmål. Hvad tror du?". Hmm... og det viste han ikke. Og han tænkte "Det var måske... det kunne måske være sne, men det var jo sådan sommeragtigt, så det... neeej, det var det ikke". Vi sådan snakkede frem og tilbage om det. Og så synes jeg jo, at det er fedt, at man kan lave en undersøgelse ud fra det. Altså, hans spørgsmål: "Hvad er det der?". Men jeg var fuldstændig tom for idéer. Du stod ellers med mikrofonen, og jeg tænkte, nu leverer jeg lige guldkornet. Og jeg havde ikke lige... Åh-åh, hvordan griber vi det an? Fordi, det er jo også det, der kan være svært. Hvordan undersøger man børnenes spørgsmål?

Så sagde du faktisk, Mads, hvad hvis man tog det og puttede det i et glas, og man så tog det indenfor og så ligesom holdt øje med, hvad sker der egentlig? Vokser det der svamp, som vi jo mente, at det var. Så der er ikke nogen aktiviteter eller temaer, som er bedre end andre. Det er dét børnene er interesserede i.

Mads Scheibye:

Så interessen. Og så kan jeg huske, at vi tidligere har snakket om at årstiderne også, hvis man er udenfor, så er årstiderne også tit bestemmende for, hvornår skal man lede efter krible-krable-dyr, hvornår er sne det interessante at beskæftige sig med. Så på den måde kan man også lade sig guide lidt af det.

Aygün, vi snakker om det her med at forske sammen med børnene. Og også forsøge at undgå det her med det lukkede svar. Det er jo typisk fordi man får stillet nogle spørgsmål også selv, som er "ja/nej", eller som man allerede kender svaret på. Hvordan kan du og dine leder-kollegaer understøtte en grundlæggende kultur og praksis i institutionerne, som dyrker den der undren og de åbne spørgsmål både blandt børn og voksne?

Aygün Brysting:

Det gør det ved, at vi selv går foran. Det er det første. Det andet, det er... refleksion. Selvindsigt. Altså hele tiden at se sig selv i praksis, hvor man får øje på nogle af de fejl, man begår, når man står overfor børnene. Og så kan man sige at... de åbne spørgsmål, de kommer igennem dit egen initiativ ved at følge barnet. Det kommer helt automatisk af sig selv.

Så hvis man slipper den der tankegang om, at nu skal jeg stille åbne spørgsmål. Åh nej, nu må det ikke være lukkede. Så begrænser man sig selv rigtigt meget. Fordi børnene de fortæller os rigtigt meget. Også igennem deres kropssprog. De behøver ikke engang at bruge sproget. Og jeg har sågar sagt til mange af mine medarbejdere, hvis du nu bare tager dig selv og sætter dig ude på legepladsen lige op ad et træ, så kommer børnene per automatik over til dig, og så kan man begynde. Hvad laver du? Jamen, jeg sidder faktisk lige og graver i jorden. Ej, hvad sker der? Og der kommer den allerede. Og det handler bare om at gribe barnets interesse der, fordi barnet er faktisk interesseret i dig. De vil gerne se, hvad du laver. Du skal bare vende den om og sætte den over på barnet. Så det handler rigtigt meget om os selv, og hvordan vi er i selve processen. Så jeg vil sige at... det der grundlæggende ligger i det, det er ikke noget, man kan lære. Man skal bare slippe angsten, og så bare være til stede.

Mads Scheibye:

Det der med at gå foran, det lyder som om, at du taler om det på to niveauer. Altså både som leder foran pædagogerne, men også som pædagog eller voksen foran børnene. Er det rigtigt forstået?

Aygün Brysting:

Ja, det er det. Vi skal være guidende og *rigtigt* nysgerrige. Vi skal vise vejen til, hvordan kan man lege med børn? Hvordan kan man vække deres interesse? Fordi vi træder hele tiden ind i noget nyt i den pædagogiske verden. For 20 år tilbage var det noget andet. I dag skal man være noget helt andet som pædagog på gulvet. Men det, der er vigtigt, det er, at lederen går foran og viser dem vejen, og det gør man ved, at man sætter sig ned på gulvet og leger med børnene. Jeg kan ikke vise medarbejdere, hvordan tingene sker ved at fortælle. Så jeg går ud. Fordi lige meget hvad, om jeg så er leder eller det ene eller det andet, så i hjertet, der er jeg pædagog.

Mads Scheibye:

Lotte, du markerede før?

Lotte Jepsen:

Ja men det var netop i forbindelse med det der med at huske på, at vi er rollemodeller og går forrest. I hvert fald guider og viser en vej, som børnene måske ikke nødvendigvis lige har fået øje på, men ja... at man sætter sig ned. Man vender en træstub. Hvad lever under her, ikke? Det er så vigtigt, at vi som personale er engagerede i det og har lyst til det og viser, at vi gider at være sammen med dem, og alt hvad de finder og gør og siger, det er vigtigt. Vi lytter.

Jens Frost:

Jeg er fuldstændig enig i, at det er vigtigt at... nogle ting, de kommer bare, når man sætter sig ned og sådan noget. Men rent personligt, så kan jeg godt... så skal jeg lige minde mig selv om, at når børn siger: "Hvad er det?", ikke at svare...

Lotte Jepsen: Det er...

Jens Frost:

Det er, hvad det er. Men jeg skal lige huske det. Det er tit en god vej ind at få børnene rigtigt meget på banen. Og så tænke jeg på, at tit er det faktisk lidt filosofisk for børn: Hvad er et spørgsmål. Det ved vi godt alle sammen, så række de hånden op. Men så spørger man: "Hvad er et spørgsmål?" så... "Øh, jamen det... det øh..." Så ved de det alligevel ikke helt, vel? Så børn er ikke altid sådan super... de siger ikke altid: "Hvad er det?". Nogle gange så kan de også, når vi har lavet sådan noget med at undersøge vind, så var der en af drengene, der sagde... Han havde sådan en vimpel med gavebånd på, og han gik og kiggede at vinden. Den blæste den vej, og den blæste sådan og sådan... Og så sagde han: "Den blæser aldrig nedad". Altså, han konstaterer noget, altså underforstået: "Hvorfor blæser den egentlig aldrig nedad?" Så nogle gange siger de også ting uden at sige "Hvorfor blæser vinden aldrig nedad?" De siger bare "Den blæser aldrig nedad". Men det der med, at børnene ikke siger... og nogle gange bruger de også kroppen og viser noget, hvor man ligesom... man skal lige hjælpe dem lidt med de der spørgsmål, for de siger ikke altid fulde perfekte spørgsmål, de konstaterer nogle ting, og så kan man sige: "Orv, det var egentlig interessant, skal vi lige prøve at undersøge det?"

[Musikken toner ind. Lyden af en pædagog toner også ind.]

Jens Frost:

Var der noget, I undrede jer over? Noget i synes. Hmm, det var da mærkeligt? Ja?

Barn:

De kan godt lide blade og være nede i græsset.

Jens Frost:

Du har allerede fundet ud af, de kan godt lide blade, og de kan godt lide at være nede i græsset. Er der noget, du har tænkt: "Hmm, hvorfor mon det er sådan?"

Barn:

Mmmh, at de elsker blade.

[Lyden af børn og pædagogen toner ud. Musikken toner ud.]

Mads Scheibye:

Så selvom det kan falde en naturligt, så kan det være en god idé, som den voksne, at være opmærksom på, hvordan er det egentlig vi taler om de her ting? Hvordan skal vi få sat en undersøgelse i gang? Ok, vi skal måske stille nogle spørgsmål for eksempel. Og det er så én ting, som er godt, når man arbejder med science og sciencepædagogik. Men der er jo også nogle lavpraktiske udfordringer, som vi har hørt om i forbindelse med særligt den sidste podcastudsendelse. Sådan noget som: Man bliver afbrudt af, at nu skal vi altså rydde op. Nu er det tid til spisning eller noget andet. Hvordan... Jeg kunne godt tænke mig at spørge jer alle sammen en ad gangen, har I nogen bud på, hvordan man kan sikre sådan et flow i hverdagen, når vi arbejder med science? Det kan være du skal have lov at begynde Aygün.

Aygün Brysting:

Jo, altså... vi har de sidste tre år snakket om det der hedder tidstyranni. Vi skal nå så meget i daginstitutioner, at det er blevet til en vane, at man glemmer lidt at se, hvor børnene er i det tidstyranni, man selv er i. Ved du hvad, vi har åbent klokken 6 og vi lukker klokken 17, vi skal ikke nå noget. Børnene skal nok få noget at spise.

Så det handler meget igen om vores egen indstilling til at planlægge. Altså det der hedder den strukturerede ramme. Hvis man laver sin planlægning ordentligt og taler med sine kollegaer og køkkendamen og siger: Vi er i gang med noget her. Så vi kommer til at spise ude på legepladsen på et eller andet tidspunkt. Så er den ligesom lagt på. Og ens kollegaer giver selvfølgelig lov til: Jamen de er i gang med at eksperimentere med noget, og det skal de have lov til. Fordi en anden gang er det dem selv, der skal ud. Hvad er det vi skal nå? Så det tidstyranni, den kunne jeg så godt tænke mig at nedlægge på et eller andet plan. Fordi den... som I selv snakker om ikke? Den spænder ben til rigtigt mange ting. Men den spænder også... den afbryder på en eller anden måde det, som børnene og den voksne er i gang med. Man er heller ikke så god i... nu snakker jeg sådan generelt i daginstitutioner... det der med at tage legen med videre. Man kan også vælge at sige, at vi tager legen med ud på legepladsen. Hvis børnene er i gang med noget lækkert Lego, de er i gang med at stille op, og se hvordan det skal falde og slå sig, jamen så kan man tage legen med ud på legepladsen. Hvorfor er det, at vi er så låst i vores egne små lommeregler? Så det handler meget om igen at være i dialog med sin nærmeste leder og være obs på, hvornår går vi ind og begrænser os selv og børnene i den læring, de er i gang med, og den leg de er i gang med.

Mads Scheibye:

Ja. Så det er i hvert fald én måde at gøre det på, at faktisk strukturere men... altså gøre det, så der er mulighed for bøjelighed i de her normale rammer.

Lotte Jepsen:

Jeg er enig i at... selvfølgelig har vi nogle rammer, og der er nogle ting, vi skal nå. Der skal spises. Der er nogle kollegaer, der har tidligt fri. Der er nogle ting, der skal gå op i en højere enhed. Men når man som personale har med lederen og stedfortræderen har aftalt, at det er ok, at nu er vi faktisk lige optaget af det her, så vi skyder lige frokosten et kvarter i dag, fordi vi vil godt lige have lov til at gøre det her færdig, at der så er en forståelse og en accept og en fleksibilitet, som jeg synes er enormt vigtig. Fordi eller så er det, at det bliver så enormt firkantet, og man må afbryde, afbryde, afbryde. Og så kommer man jo aldrig i flow. Når aldrig ned i... når du hele tiden skal rydde op for at skulle videre til det næste. Men det der med at få lov til at give hinanden plads og rum til det. Det er så vigtigt.

Mads Scheibye:

Jens, du er jo en af dem, der kommer ind imellem det her måske... efter morgensamling og inden frokost. Hvordan oplever du det her? Hvordan kan man sikre flow?

Jens Frost:

Jeg talte faktisk med Louise om det, og hun sagde: Man kan eventuelt gøre det, at man... hvis man laver et eller andet forløb, ler for eksempel, som vi har lavet, men noget jord og sådan noget. Når man har lavet det, man skal lave udenfor, og man skal ind og spise, enten så kan man jo, som du siger, blive ude og fortsætte med det. Men det kan også være, at man gerne vil ind, men så behøver man jo ikke at stoppe dér. Så kan snakken jo godt, mens man spiser, kan man jo godt sidde og snakke og sige: "Jamen, hvorfor var det, at det der blev til ingenting? Og hvad sker der med det nu?" eller "Hvorfor var det, at det smuldrede?" Så man kan jo godt på den måde køre det i længere tid, hvis man inddrager frokosten. Og så i forhold til flow, så tror jeg også, det er vigtigt ikke at putte for mange ting på. Det er faktisk sindssygt fedt ved det her projekt, at vi kan undersøge noget og undersøge igennem. Og så kan det godt være, at der er nogen, der lige trækker sig og er lidt perifært deltagende... måske kommer de igen. Men at

der er nogen, de går bare... de nørder bare igennem med de der bænkebidere eller et eller andet, det synes jeg bare... det er fedt, det der flow. Det er så fedt.

Mads Scheibye:

Aygün, er der fra din position som leder nogle eksisterende aktiviteter, rutiner eller arbejdsformer, som er oplagte at bygge ovenpå i en skærpet sciencepædagogisk praksis?

Aygün Brysting:

Ja, der er jo rigtigt meget. En af de ting, jeg tænkte på, det er den tekniske del af det. Det der med iPads og smartphones og der har jeg jo selv erfaring fra 8 år tilbage med... jeg havde en kollega, der var hamrende dygtig til det. Det der med, at man kan få nogle videoer, som man kan smide under vand, se hvad sker der under vand for eksempel eller nogle mikrofoner, børn kunne få klipset op, så man kunne høre lydene, når man gik tur for eksempel.

Jens Frost:

Altså, der er ligesom skruet op for...?

Aygün Brysting:

Ja, det er sådan nogle klipsagtigt, som man sætter på.

Jens Frost:

Og så høreboffer på?

Aygün Brysting:

Nej, de går bare en tur, og så opfanger de alle lydende. De kan også selv tale i den. Så når de kommer hjem, så sætter de det i iPoden, så de kan høre de lyde, de har været med til at lave. Så jeg har brugt meget digital og science kan man sige.

Men jeg har også brugt meget naturen. Jeg har været sådan en, der har levet i min flyverdragt, kan man sige, med bål og skovture. Der er mange i dag, der godt kan være bange for en økse. Men jeg har jo lært det der med, at hvis man lærer børn, så... sammen børn... det der med tyngdekræften, noget der er stærkt eller... gå på tur og få dem til at trække i en træstub og se, hvor stærk er man egentlig talt, for man går jo også ind og arbejder med børns sanser. De skal mærke, hvor stærke de er, de skal mærke... altså børn lærer igennem deres sanser. Så det der med at få lov til at spise en forkullet pølse på grillen eller lave fladbrød for eksempel, og at de selv skal rulle det ud. Det siger bare så meget. Så jeg tænker, at det er alt, hvad vi har arbejdet med, eller alt hvad jeg har arbejdet med, indgår i det. Og ved at vi giver begrebet science, så ændrer den sig, fordi at barnet så får nogle andre færdigheder med, når de skal videre ud til skolelivet.

Mads Scheibye:

Og du foregriber her også lidt det... mit næste spørgsmål, ikke? Fordi science hænger jo i vid udstrækning sammen med naturvidenskab, men sciencepædagogikken er også en pædagogisk tilgang, som breder sig ud over det mere snævre naturvidenskabelige, som vi har været inde på. Så jeg vil gerne lige spørge jer allesammen her, denne her mere overordnede tilgang, er der nogen bud på hvordan vi kan overføre denne her sciencetilgang til andre aktiviteter og områder i den pædagogiske hverdag?

Lotte Jepsen:

Jeg synes jo, den er der over alt. Hele tiden. Og det er jo alt lige fra... altså vi har blebørn, de der mindste, der kommer op fra vuggestuen, ikke? Og så går man ud og skal have skiftet en ble, og så boink, orv den var godt nok tung, hva'? Så tager vi den nye friske ble ned, og så... den der... hvad for en er tungest? Så hvis du tager de der sciencebriller på og lige sporer ind på det, så ser man det faktisk.

Aygün Brysting:

Jeg tror bare, vi får en ekstra fokus på det. Fordi det som du taler om, det har vi gjort hele vejen igennem. Jeg tror bare, at det, det handler om nu, det er at få sat nogle begreber på, så vi ved, hvorfor vi gør, det vi gør. For eksempel det der med at tælle. Det har jo noget med matematik at gøre. Det er ikke så barnet skal kunne tælle fra 1 til 10, men det der med, at man sidder til samling, så tæller man, hvor mange venner er der. Man kan sidde og snakke om, hvor mange har røde bluser på. Det er denne der bevidstgørelse omkring det. Men vi har altid gjort det. Men nu er det bare med begreb på.

Jens Frost:

Ja, og man kan sige... altså science er jo bare at undersøge ting, og det der med at undersøge ting er jo bare enormt spændende og sætte gang i mange ting. Det har børn jo nok egentlig altid gjort, og det har voksne også altid gjort, men det er det der med at få opmærksomhed på det, og også at lade børnene undersøge tingene, for jeg tror også, at nogle ting... måske før hænd kan også have været, at pædagogerne har vist ting, og børn har set ting. Hvor jeg synes, det er fedt, hvis man altså... det er sådan lidt en kæphest, ikke?

Mads Scheibye:

Gennem det her projekt, hvor I har haft besøg af Jens i en uge, er der noget fra det besøg, som du tænker, som I allerede har, eller som I kan tage videre på egen hånd i jeres hverdag?

Lotte Jepsen:

Vi tænker jo, vi fortsætter med de der raketter ikke? Som virkelig har fanget dem.

Mads Scheibye:

Hvilke raketter? Hvordan foregik det?

Lotte Jepsen:

Det foregik ved at børnene simpelthen fik et stykke karton, og så skulle de... Jens kom med sådan en fancy rampe.

[Der grines lidt i baggrunden]

Jens Frost:

Sådan nogle gamle vandrør...

Lotte Jepsen:

Sådan nogle gamle vandrør som... og så havde vi sådan en cykelpumpe, og så skulle de jo lave de der raketter af karton. I starten der fik de ikke så meget fart på vel? Fordi der sluttede de jo slet ikke til det der rør. Så det skulle man jo også lige finde ud af: Ok, det skal strammes og sættes nedover der, og så kommer der kræft på, når vi pumper og slipper. Så jeg vil sige, hvordan vi tager det videre, det er, at nu har... det var jo kun en lille gruppe børn på otte, og vi havde jo så en kødrand af børn, der stod nede i den anden ende af legepladsen og kiggede og kiggede på, hvad vi lavede.

[Der grines igen i baggrunden]

Lotte Jepsen:

Og jeg har det sådan, jamen den skal jo ikke lukkes der. Fordi de skal jo, de øvrige børn skal jo også have glæde af det her projekt.

Og så arbejder vi jo lidt med det at være legeagent. Altså at der er børn, som, når de er klar til det og har mod på det selvfølgelig... Men at det er ligesom, er *dem*, der præsenterer opgaven, aktiviteten for en *ny* gruppe børn. Og det er selvfølgelig med støtte og med... altså, man er der. Men at det ligesom er *dem*, der

har taget det... altså taget ejerskab af det, og så giver det videre, sådan så hele institutionen kan få glæde af det.

Mads Scheibye:

Jens, du har været inde på det. Men jeg vil alligevel lige stille spørgsmålet. Det er vigtigt det her med at tage udgangspunkt i børnenes interesser. Hvordan gør I det, når du besøger institutionerne?

Jens Frost:

Ja. Det hele starter med et formøde. Og så spørger jeg: Hvad er børnene interesserede i? Hvad er det, der fylder lige nu for dem? Fordi så ved jeg hvilken retning, vi skal gå, og så kan vi skræddersy et... og nogle gange kan man bruge noget, jeg har brugt et andet sted... det med raketterne er en sjov ting. Men det kunne også være... nu for eksempel denne her børnehave, som jeg er ude i nu, hvor de siger: Jamen vi vil gerne undersøge det her med ler og de her ting. Og det har jeg jo ikke supermeget erfaring i. Men så undersøger vi det sammen og siger: Hvad sker der, hvis vi gør sådan, og hvad sker der, hvis vi gør sådan. Og det er jo bare megafedt.

Så formødet er ret vigtigt, så jeg lige bliver sporet ind på, hvad de er interesserede i lige nu. Og det vigtige er sådan set... vi skal jo ikke komme derhen til. Det er ikke det vigtigste. Det vigtigste, det er alle undersøgelserne på vej derhen til. Og lytte til børnenes spørgsmål. Børnene kommer med super fede ting. Louise fortalte, at de havde været ude i en børnehave, hvor de havde haft noget med træer og kigget på grene og sådan noget. Og så var der et barn, der havde sagt: "Siger alle grene knæk?"

[Der grines lidt i baggrunden]

Jens Frost:

Det er jo et sindssygt fedt spørgsmål. Og så havde de... "Det ved jeg ikke", og så havde de måtte finde en hel masse, tørre grene og friske grene, og så havde de knækket dem.

Mads Scheibye:

Så der er flere niveauer, man kan tage udgangspunkt i børnenes interesser på, hvis jeg forstår dig ret?

Jens Frost:

Lige præcis. Ja.

[Musikken toner ind. Lyden af en pædagog toner også ind.]

Jens Frost:

Og så må I gerne gå og prøve at mærke, hvordan det er at være et tusindben

Pædagog 2:

Så går vi. Er I klar? Gå stille og roligt. Gå, gå, gå, gå...

Jens Frost:

Så skal vi også have bænkebideren på banen.

Pædagog 2:

Gå, gå, gå... Er det sjovt?

[Børnene griner højere og højere i baggrunden]

[Lyden af børn og pædagogerne toner ud. Musikken toner ud.]

Mads Scheibye:

Nu er vi ved at skulle runde af, men jeg vil gerne bede jer om en ad gangen at give... Hvis I skulle give ét godt råd til pædagoger eller pædagogiske ledere, der ønsker at arbejde mere med science i den pædagogiske hverdag, hvad skulle det råd så være? Jens, du må gerne starte.

Jens Frost:

For mig er det der med åbne spørgsmål og den dialog... den ændring fra bare at sige: "Det er en løbebille" eller "Det er... Det er en flagermus" til at sige: "Det ved jeg ikke. Godt spørgsmål. Lad os undersøge det sammen". Det åbner bare op for sindssygt mange sjove aktiviteter og undersøgelser. Så hvis man kan få den ændring ind, det der med de åbne spørgsmål... fordi det rykker. Og så kommer undersøgelserne med.

Aygün Brysting:

Lidt i sammenhæng med det Jens siger: Bliv ved med at have den legende tilgang til alt. For det er den måde, hvor vi kan være undersøgende og nysgerrige sammen med børn. Den legende tilgang til hvordan de er nysgerrige, det er det, jeg tror, jeg vil give af råd til alle. Og så måske også det der med: Lad nu børnene være i flow. De er der i 8-9 timer, så lad os nu få det der tidstyranni lidt væk og give plads til noget leg og noget nysgerrigt arbejde for pædagogerne.

Mads Scheibye:

Ja, et godt råd, også til lederniveauet ikke?

Aygün Brysting:

Også til lederne ja.

Mads Scheibye:

Som måske kan være nogle af dem der ændrer de der ting.

Aygün Brysting:

Lige præcis. Det er begge veje.

Mads Scheibye:

Lotte har du et godt råd, du vil gå videre?

Lotte Jepsen:

Jeg tænker bare at... altså, kast jer ud i det. Det er sjovt. Og netop være lydhør overfor, hvad er det, der rører sig i børnegruppen. Og så måske lad være med at gøre det... altså science, det kan også blive sådan: "Woow". Noget stort og sådan... hvad er det? At man bliver lidt forskrækket over det. Ej det kan vi ikke. Nu skal vi køre store projekter. Nej. Det skal man ikke nødvendigvis. Det er noget med at holde det på et plan, hvor alle kan være med. Og hvis du tager de der sciencebriller på, så skal du nok få øje på det.

Mads Scheibye:

Det synes jeg er nogle gode ord at slutte med her. Så jeg vil gerne sige tak fordi I var med Lotte Jepsen fra Børnehuset Stærebo, Aygün Brysting fra Børnehuset Universet og Jens Frost fra Naturcenter Amager Strand. Tusind tak alle sammen.

[Alle på skift]:

Selv tak.

[Musik toner ind og fortsætter mens Mads Scheibye taler.]

Mads Scheibye:

Nu ved du mere om, hvordan de voksne oplever sciencepædagogikken i praksis. Hvis du nu sidder og synes, at du mangler børnenes perspektiv, så lydt med i næste episode.

Hele science begrebet kan du blive klogere på i første episode, hvor vi stillede det store og vigtige spørgsmål: Hvorfor skal dagtilbud arbejde med science? Du finder alle podcastens episoder på skoletjenesten.dk under viden og værktøjer. Her kan du også finde yderligere inspiration til arbejdet med de mindste børn i eksterne læringsmiljøer i guides og artikler om emnet.

Podcasten er lavet for Skoletjenesten – videncenter for eksterne læringsmiljøer. Den er lavet i forbindelse med projektet *Naturcenteret i Børnehaven*, der er støttet af Novo Nordisk Fonden. Produceret af Podcastfabrikken i samarbejde med Naturcenter Amager Strand. Teknik, redigering og lyd: Christian Krüger. Manuskript og indtaling af mig. Jeg hedder Mads Scheibye. Tak til alle medvirkende.

[Musik fortsætter mens Mads Scheibye taler.]

Mads Scheibye:

Du lyttede til *Ude efter Viden*. En podcast fra Skoletjenesten – videncenter for eksterne læringsmiljøer.